

VERGİ SİRKÜLERİ

27.05.2022

No: 2022/055

KONU: Basit Usule Tabi Mükelleflere İlişkin Düzenlemeler Hak.

26 Mayıs 2022 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 320 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 7338 sayılı Kanunla Gelir Vergisi Kanununa eklenen ‘Basit Usulde Tespit Olunan Kazançlarda Gelir Vergisi İstisnası’ başlıklı Mükerrer 20/A maddesiyle ilgili olarak getirilen düzenlemeler özet itibarıyla aşağıda izah edilmiştir:

- Kendi işinde bilfiil çalışan veya bulunan, 193 sayılı Kanunun 47 nci maddesinde belirtilen kira tutarını (2022 takvim yılı için büyükşehir belediye sınırları içinde kalan yerler için 16.000 TL, diğer yerler için 10.000 TL) aşmayan ve 48 inci maddesinde yer alan alış-satış ve/veya hasılat sınırı altında kalan küçük esnaf ve sanatkarların kazançları basit usulde tespit edilmektedir.
- 193 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde basit usulden faydalanamayacak olanlar tadadi olarak belirtilmiş, bu mükelleflerin kazançları, şartları taşısalar dahi hiçbir şekilde basit usulde tespit edilmeyeceği öngörülmüştür.
- 193 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde yer alan yetki kullanılarak yayımlanan 25/10/1982 tarihli ve 8/5521 sayılı, 31/1/1992 tarihli ve 92/2683 sayılı ve 12/1/1995 tarihli ve 95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararları ile bazı mükellefler gerçek usulde vergilendirme kapsamına alınmıştır.
- 193 sayılı Kanunun 47 nci maddesinde yazılı şartları topluca taşıyan ve arka arkaya son iki yıl alış, satış ve/veya hâsılat tutarlarının her biri aynı Kanunun 48 inci maddesinde yazılı hadlerden düşük olan gerçek usule tabi mükellefler, bu şartın gerçekleşmesini izleyen yılın Ocak ayının başından otuz birinci günü akşamına kadar yazılı olarak bağlı buldukları vergi dairesine başvurmaları halinde basit usule geçebileceklerdir.
- Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenlediği veya kullandığı tespit edilenler, bu hususun kendilerine tebliğ edildiği tarihi takip eden aybaşından itibaren ikinci sınıf tüccarlara ilişkin hükümlere tabi olurlar.
- Basit usulde kazanç istisnasından yararlanacak olan mükellefler, istisna kapsamındaki bu kazançlar için yıllık beyanname vermeyecek ve diğer gelirleri dolayısıyla beyanname vermeleri halinde de bu kazançlarını beyannameye dahil etmeyeceklerdir.
- Basit usulde kazanç istisnası, 1/1/2021 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere yürürlüğe girdiğinden, basit usule tabi mükelleflerin 2021 yılında elde ettiği ticari kazançları da bu istisna kapsamındadır.
- 193 sayılı Kanunun mükerrer 20 nci maddesine göre, ticari, zirai veya mesleki faaliyeti nedeniyle adlarına ilk defa gelir vergisi mükellefiyeti tesis olunan ve mükellefiyet başlangıç tarihi itibarıyla yirmi dokuz yaşını doldurmamış tam mükellef gerçek kişilerin, faaliyete başladıkları takvim yılından itibaren üç vergilendirme dönemi boyunca elde ettikleri bu kazançlarının 75.000 Türk lirasına kadar olan kısmı, maddede belirtilen şartlarla gelir vergisinden müstesnadır. Ayrıca aynı maddede, istisna kapsamındaki faaliyetlerden kazanç elde edilmemesi veya istisna haddinin altında kazanç elde edilmesi hallerinde dahi yıllık beyanname verileceği belirtilmiş olup genç girişimcilerde kazanç istisnasından faydalanılabilmesi için beyanname verilmesi gerekmektedir. Basit usule tabi mükelleflerin 193 sayılı Kanunun 46 ncı maddesine göre tespit edilen ticari kazançları gelir vergisinden istisna edildiğinden ve bu kazançları beyan edilmeyeceğinden basit usule tabi mükelleflerin genç girişimcilerde kazanç istisnasından yararlanmaları söz konusu olmayacaktır.

- 7338 sayılı Kanunla 193 sayılı Kanuna eklenen mükerrer 20/A maddesi ile basit usule tabi mükelleflerin elde ettikleri ticari kazançları gelir vergisinden istisna edilmiş olup, belge düzeni ve kayıtların tutulması uygulaması ve mükellefiyeti ile ilgili diğer ödevlerin yerine getirilmesi hususlarında herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.
- Basit usule tabi mükellefler, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre fatura, perakende satış vesikaları ve diğer belgeleri düzenlemek ve kullanmak zorundadır; vergi levhası alma zorunlulukları bulunmamaktadır.
- 193 sayılı Kanununun 47 nci maddesinde belirtilen basit usule tabi olmanın genel şartlarından birisi de kendi işinde bilfiil çalışmak veya bulunmaktır. İşinde yardımcı işçi ve çırak kullanmak, seyahat, hastalık, ihtiyarlık, askerlik, tutukluluk ve hükümlülük gibi zaruri ayrılmalar dolayısıyla geçici olarak bilfiil işinin başında bulunmamak bu şartın ihlali sayılmamaktadır.
- Basit usule tabi mükelleflerin, sahibi veya işleticisi sıfatıyla birden fazla motorlu araçla veya birden fazla işyerinde ticari faaliyette bulunmaları, 193 sayılı Kanununun 47 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan 'kendi işinde bilfiil çalışmak veya bulunmak' şartının ihlali sayılacaktır.
- Basit usule tabi olan mükelleflerin, başka bir iş yerinde ücretli olarak çalışmaları, kendi işinde bilfiil çalışma veya bulunma şartının ihlali olarak kabul edilmekte ve bu mükelleflerin basit usulden faydalanmaları mümkün bulunmamaktadır. Ancak, işin başında bilfiil çalışmak veya bulunmak kaydıyla, basit usulde faaliyette bulunmadığı zamanlarda ücretli olarak çalışılması (kısmi süreli çalışma veya mevsimlik işçi olarak çalışma gibi), işin başında bilfiil çalışma veya bulunma şartının ihlali sayılmayacaktır.
- 193 sayılı Kanununun 51 inci maddesinde de basit usulden faydalanamayacak mükellefler bentler halinde sayılmıştır. Buna göre;
 - Basit usule tabi mükelleflerin, aynı faaliyetlerini internet ve benzeri elektronik ortamlarda da sürdürmesi basit usulün şartlarını ihlal sayılmayacaktır,
 - Basit usule tabi olan mükellefin sürdürdüğü faaliyetinin dışında, internetten ve benzeri elektronik ortamlardan da başka bir faaliyette bulunması (193 sayılı Kanununun mükerrer 20/B maddesinde belirtilen faaliyetlerde bulunanlar hariç) durumunda, birden fazla alanda faaliyette bulunmuş olunacağından, söz konusu mükelleflerin basit usulden yararlanması mümkün bulunmamaktadır,
 - 193 sayılı Kanununun 51 inci maddesinde yer alan faaliyetlerde veya bu maddenin verdiği yetkiye istinaden yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararlarında belirtilen faaliyetlerde bulunan mükellefler gerçek usulde vergilendirildiğinden bu mükelleflerin faaliyetlerini internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden yapmaları durumunda da gerçek usulde vergilendirilmeleri gerekmektedir,
 - 193 sayılı Kanununun mükerrer 20/B maddesinde belirtilen sosyal içerik üreticiliği ile mobil cihazlar için uygulama geliştiriciliği faaliyetlerinde bulunan ve bu faaliyetlerinden elde ettiği gelirleri dolayısıyla kazanç istisnasından faydalanan mükelleflerin, bu faaliyetlerde bulunması, şartları dahilinde basit usul kapsamında yürüttükleri faaliyetlerinin basit usule tabi olmasına engel değildir.

Saygılarımızla,
Fikirli YMM Ltd. Şti.